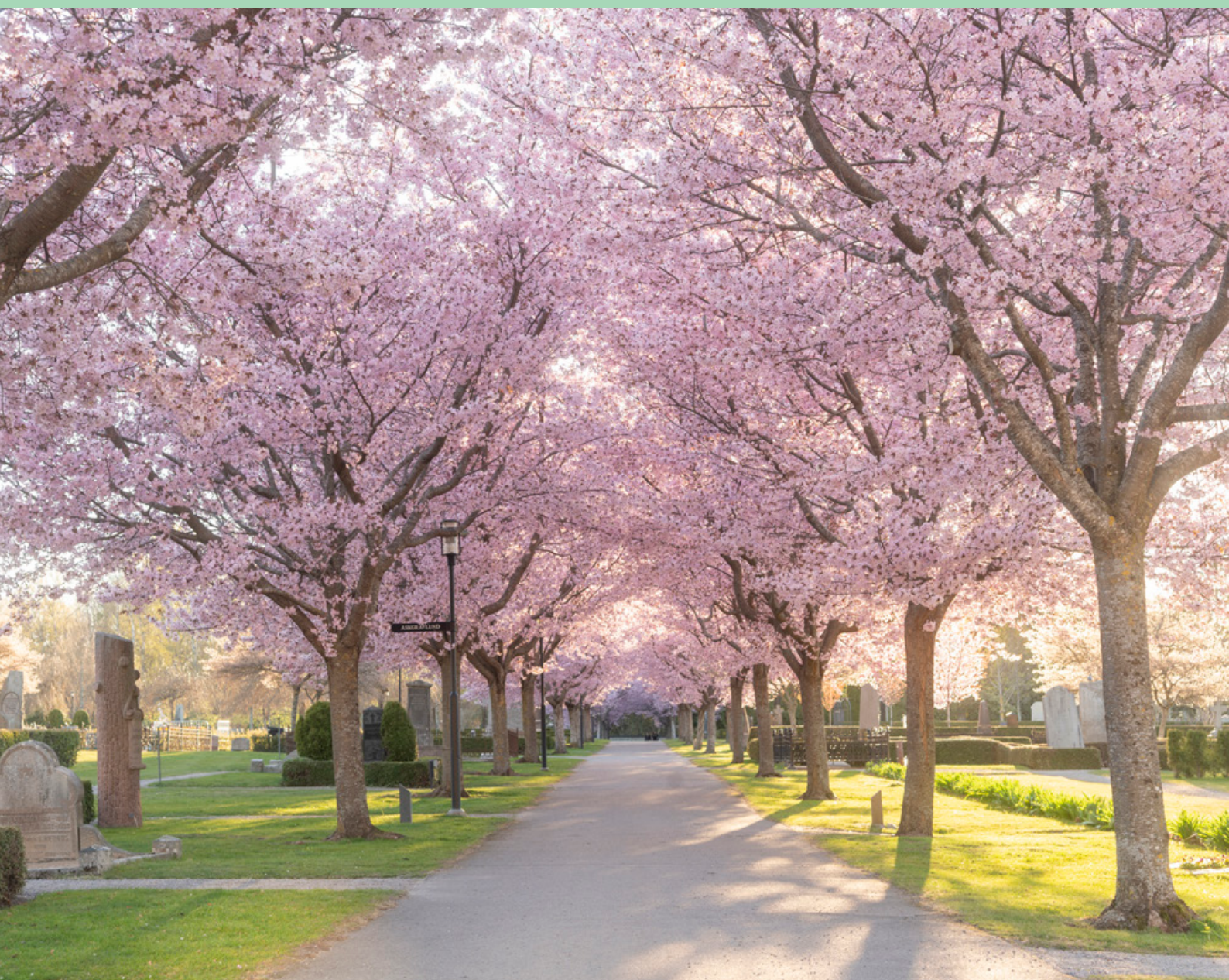

Hållbarhetsrapport

Svenska kyrkan i Norrköping

Inledningsord av *kyrkoherden*

Svenska kyrkans uppdrag vilar på en grundläggande övertygelse: att hela skapelsen är buren av Guds kärlek och anförtrodd åt människans ansvar. Redan i skapelseberättelsen i Första Moseboken uttrycks människans kallelse att bruka och bevara jorden – inte som ägare, utan som förvaltare. Förvaltarskapet är inte enbart en praktisk uppgift, utan en andlig hållning präglad av omsorg om allt levande. I Psaltaren påminns vi om att jorden – och allt som uppfyller den – tillhör Gud, vilket innebär att skapelsen har ett egenvärde bortom mänsklig nytta. Att arbeta för hållbar utveckling är därför inte en sidoverksamhet utan en integrerad del av kyrkans tro och liv. Det handlar om att leva i en god relation – till Gud, varandra och skapelsen.

Jesus förkunnar ett rike där ansvar och kärlek går hand i hand. I vår tid innebär det också att uppmärksamma hur klimatförändringar och miljöförstöring drabbar människor olika, och att stå upp för rättvisa och värdighet – lokalt och globalt. Som en del av Svenska kyrkan vill vi i Norrköping ta detta på allvar. Hållbarhetsarbetet är ett uttryck för vår tro i handling, och en del av vår kallelse att vara en hoppets gemenskap.

I den här rapporten ser vi goda exempel på hur församlingarna och enheterna i Norrköpings pastorat tillsammans arbetar för att målen i Svenska kyrkans färdplan för klimatet ska uppnås. Genom medvetna inköpsval, övergång till el- och hybridfordon och installation av solceller arbetar vi aktivt för att minska vårt klimatavtryck. I gudstjänst, sociala mötesplatser och gruppverksamhet skapas plats för samtal om livets stora frågor och förutsättningar för att andlig och existentiell hållbarhet ska kunna växa. Ideella och anställda medarbetare bidrar till Act Svenska kyrkans internationella arbete för rättvisa och hållbara försörjningsmöjligheter för människor som lever i utsatthet, fattigdom och i klimatnödläge runt om i världen.

Rapporten är inte enbart en redovisning av åtgärder och resultat, utan ett vittnesbörd om en väg vi vill gå – för att bidra till ett gott liv för alla – för skapelsens och kommande generationers skull.

Katarina Wändahl

/Katarina Wändahl

Nelsonska begravningsplatsen i Simonstorp

Välkommen till *Svenska kyrkan i Norrköping*

Norrköpings pastorat, eller Svenska kyrkan i Norrköping, är det största pastoratet i Linköpings stift och omfattar till ytan hela Norrköpings kommun förutom Vikbolandet.

I Norrköpings pastorat finns:

- cirka 66 689 kyrkotillhöriga vilket utgör 48,8% av befolkningen (2025)
- 25 kyrkor och kyrkorum
- 8 gravkapell
- 23 kyrkogårdar fördelade på fyra församlingar
- cirka 250 anställda (300 med säsongsanställda på Kyrkogårdsförvaltningen)
- cirka 100 förtroendevalda
- ett stort antal ideellt engagerade människor.

Pastoratet består av fyra församlingar, ett gemensamt kansli, en utvecklingsenhet och en kyrkogårdsförvaltning. Dessa enheter arbetar horisontellt, på samma organisatoriska nivå, och bidrar tillsammans till att vara kyrka i Norrköping på 2020-talet.

Svenska kyrkan i Norrköping vill erbjuda en god arbetsmiljö för alla medarbetare, anställda såväl som ideella. Viktiga faktorer för detta är att:

- Vi ständigt fokuserar på vilka vi är satta att tjäna i våra olika uppgifter och vilka vi är till för
- vi uppfattar att alla har något att bidra med och att ingen är ensam
- vi möter varandra som medmänniskor
- vi främjar ett gott chefs- och ledarskap
- vi främjar ett gott medarbetarskap
- vi har mycket god ordning på rutiner, strukturer, delegationer med mera
- var och en har tydliga arbetsuppgifter, ansvarsområden och arbetsledning
- var och en som har ett ideellt uppdrag är kallad och utsedd av församlingen.

Vi vill, kort sagt, vara en kyrka som lever i evangeliets efterföljd, både internt och externt.

Församlingar och enheter i korta drag

Borgs församling

Borgs församling är stor och varierad, med både stad och landsbygd och många livsvillkor. Den präglas av samverkan, starkt ideellt engagemang och fokus på barn, familj och diakoni. Utmaningar är ensamhet, psykisk ohälsa och ökande behov av stöd.

Antal kyrkorum: 8
Antal församlingbor: ca 33 200
Antal tillhörande: ca 18 300
Antal anställda: ca 35

S:t Johannes församling

S:t Johannes rymmer stora sociala skillnader och en mångkulturell befolkning. Församlingen är en tydlig samhällsaktör med stark samverkan och diakonal inriktning. Fokus ligger på gudstjänst, mötesplatser och stöd till stöd till människor i utsatthet, särskilt barn och unga.

Antal kyrkorum: 4
Antal församlingbor: ca 28 000
Antal tillhörande: ca 10 000
Antal anställda: ca 20

Kolmårdens församling

Kolmårdens församling omfattar både natur och tätorter och har många kyrkor och mötesplatser. Den lyfter relationer, musik och ideellt engagemang. Utmaningar är hög medelålder och att skapa relevans för fler, med fokus på diakoni, lärande och gemenskap.

Antal kyrkorum: 7 samt den invigda ruinen Krokeks Ödekyrka och pastoratskyrkan Naturkyrkan i Kolmården
Antal församlingbor: ca 33 500
Antal tillhörande: ca 20 000
Antal anställda: ca 30

S:t Olofs församling

S:t Olof är en innerstadsförsamling med många mötesplatser, rikt kulturliv och brett gudstjänstliv. Den kännetecknas av öppenhet och stark musiktradition. Utmaningar är minskat medlemsantal och social utsatthet, med fokus på barn, unga och tillgängliga kyrkorum.

Antal kyrkorum: 4
Antal församlingbor: ca 42 300
Antal tillhörande: ca 19 900
Antal anställda: ca 40

Utvecklingsenheten

Utvecklingsenheten består av Kommunikationsavdelningen, Förskolan, Naturkyrkoenheten, Diakonicentrum, Sjukhuskyrkan/Kyrkans krisstöd samt Kyrka/Polis i samverkan.

Utvecklingsenheten är en resursenhet som arbetar nära församlingarna och pastoratets andra enheter. Enheten utgår i från hela pastoratets behov gällande både styrkor och utmaningar. Ett av enhetens centrala uppdrag är att främja samverkan inom pastoratet.

Kansliet

Pastoratets kansli samlar de gemensamma stödfunktionerna för hela pastoratets verksamhet samt för den gemensamma styrningen. Kansliet kan beskrivas som en stabsfunktion, en enhet som stöder och bidrar till utvecklingen i pastoratets alla delar som en del av helheten.

Kansliet består av fem avdelningar: ekonomi, personal/HR, fastighet, IT samt Administrativt centrum (AC). De finns alla samlade i Kyrkans hus.

Totalt arbetar cirka 20 personer på kansliet.

Kyrkogårdsförvaltningen

Begravningsverksamheten i Sverige är ett statligt uppdrag som finansieras genom den gemensamma begravningsavgiften, vilken beslutas av Kammarkollegiet. Svenska kyrkan är huvudman för begravningsverksamheten i Sverige, vilket framgår i Kyrkoordningen. Undantaget är Stockholms Stad och Tranås, där respektive kommun är huvudman.

Kyrkogårdsförvaltningen ansvarar för 23 begravningsplatser med olika karaktärer, 8 kapell, 13 ekonomibyggnader och ett krematorium samt mindre bisättningslokaler på några av våra begravningsplatser.

En röst om kansliet:

Vi har hög kompetens inom våra specialistområden. Allt vi utför ska vara av hög kvalitet och därigenom skapa trygghet och säkerhet.

Anders Carlsson, kanslichef

Genom ett aktivt, strukturerat och synligt hållbarhetsarbete, kan vi sprida ringar på vattnet, så kallad indirekt miljöpåverkan.

Hållbarhetsarbetet

– en kort *historik samt arbetet under 2025*

Så här i vår första hållbarhetsrapport kastar vi även en blick i backspegeln innan vi går in på året 2025. Ett fokus på hållbarhet i kyrkan är inte sprunget endast av dess aktualitet idag, utan från en längre strävan och inre längtan att leva i samklang med allt liv i vår värld. På senare år har vi dock sett möjligheten att bli bättre genom att skapa välförankrade strukturer för arbetet i vår organisation. Det är i mångt och mycket 2025 års fokus; organisatorisk struktur och förankring.

En bakgrund: Detta har hänt Svenska kyrkans *Färdplan för klimatet* initierades genom ett beslut av Kyrkomötet 2018. Färdplanen sträcker sig 2020–2030 och innebär att vi ska uppnå klimatneutralitet i den egna verksamheten, att vi ska lyfta andliga och existentiella aspekter av klimatförändringarna och att vi ska verka för klimaträttvisa i ord och handling.

Att arbeta med hållbarhet var inte nytt i Norrköpings pastorat. Insatserna var dock spridda och ofta kopplade till personligt engagemang hos enskilda medarbetare. Ett systematiskt hållbarhetsarbete behövde upprättas och säkerställa att arbetet inte blev en rad punktinsatser, utan en integrerad del av pastoratets verksamhet och beslutsfattande.

Kyrkorådet gav kyrkoherden i uppdrag att genomlys verksamheten, och att med stor förankring undersöka vilka behov och längtor som fanns hos medarbetarna samt undersöka vilka verktyg som skulle kunna stötta arbetet. 2019 initierades projektet Hopp, handlingskraft och hållbarhet. Projektrapporten överlämnades vid årsskiftet 2023 till 2024 och den nya strukturen med en hållbarhetssamordning samt hållbarhetsambassadörer såg dagens ljus hösten 2024.

Norrköpings pastorat har sedan länge en etablerad vision om att bidra till en långsiktigt hållbar framtid, vilket inte minst speglas i pastoratets församlingsinstruktion

där hållbarhet är ett av inriktningsmålen. Dessa mål ska genomsyra det arbete vi gör när vi verkar för den övergripande riktningen. Inriktningsmålet Hållbarhet lyder som följer:

Guds Skapelse – vår jord – hotas. Människor har under lång tid överanvänt fossila bränslen och detta påverkar nu vårt klimat. Det är bråttom att ställa om så att inte jordens uppvärmning ökar ytterligare och försvårar nutida och framtida livsbetingelser. Att bidra i arbetet för hållbarhet och i klimatomställning är en självklar del av att vara kyrka. Svenska kyrkan i Norrköping behöver ständigt förbättra sina kunskaper och insatser för hållbarhet. Arbetet ska vara synligt i allt från beslut till praktiskt utförande. Som kyrka vill vi vara en tillitsfull aktör, i stad och landsbygd, när en ofta mörk framtidsbild målas upp. Vi vill ha tilltro till att vi klarar att ställa om och vända utvecklingen. Guds kärlek och närvaro i våra liv ger oss hoppet och leder oss i arbetet för en hållbar värld för alla.

Att ha ett systematiskt och trovärdigt hållbarhetsarbete är inte bara viktigt utifrån det organisatoriskt interna perspektivet. Det är lika viktigt i mötet med medlemmarna och hela samhället, inte minst som en del av civilsamhället med högt förtroendekapital. Därför behöver vi utforma vår verksamhet för att även inspirera och kunskapshöja dem som på olika sätt deltar och möts i Norrköpings pastorats verksamheter.

Hur vi organiserar vårt hållbarhetsarbete

Efter att projektet övergick i linjeverksamhet utformades en organisation av ledningen med projektrapportens rekommendationer som grund. Idag har vi således en samordningsgrupp för hållbarhetsarbetet som är organiserad under Naturkyrkoenheten. Utöver det finns i varje församling, samt hos kyrkogårdsförvaltningen, de hållbarhetsambassadörer vars uppdrag är att hålla arbetet med hållbarhetsfrågorna levande i den dagliga verksamheten. De är också länken till samordningsgruppen från verksamheterna, de återrapporterar inför sammanställande av en årlig hållbarhetsrapport samt stöttar inköpsansvariga i användningen av inköpsverktyget som implementeras hos medarbetarna med start under 2026. Samordningsgruppen är ansvariga för återkommande möten med hållbarhetsambassadörer, hållbarhetsrapport, underhåll och utveckling av inköpsverktyget samt löpande uppdateringar kring *Färdplan för klimatet* och kunskapsspridande i pastoratet. Återrapportering sker löpande till kyrkoherde och pastoratets ledningsgrupp.

Roll i samhället

Att arbeta systematiskt och strategiskt med hållbarhetsfrågor har under de senaste decennierna fått allt större betydelse i alla sektorer i samhället. Att bidra till ett mer hållbart samhälle angår alla

Projektet Hopp, handlingskraft och hållbarhet

Syfte:

- Genom ett brett förankringsarbete undersöka vilka behov som finns bland medarbetare och förtroendevalda för att kunna bedriva ett mer utbrett, proaktivt och strategiskt hållbarhetsarbete i Norrköpings pastorats verksamheter, såväl internt som i mötet med dem som deltar i de mer utåtriktade församlingsverksamheterna.
- Utifrån resultat i ovan nämnda förankringsarbete se vilka verktyg som skulle kunna utvecklas för att förenkla det framtida hållbarhetsarbetet.

Utifrån det de behov som identifierades i det inledande förankringsarbetet, som fungerade som projektets förstudie, formulerades följande effektmål:

- Att skapa ännu bättre förutsättningar för Norrköpings pastorat att bedriva ett långsiktigt och systematiskt hållbarhetsarbete, kännetecknat av engagemang och samskapande
- Att förenkla för medarbetare, förtroendevalda samt frivilliga att göra kloka och välgrundade val gällande inköp
- Att förenkla för medarbetare såväl som pedagoger i andra verksamheter att prata om hållbarhet
- Att ge stöd för att kontinuerligt inspirera, utbilda, fördjupa, fortbilda och föra dialog kring Norrköpings pastorats gemensamma hållbarhetsarbete i en strävan efter ständiga förbättringar.
- Att inspirera och engagera människor i och utanför vår egen organisation till ökad delaktighet i och nyfikenhet för vad vi som evangelisk kyrka och organisation kan och bör vara för typ av samhällelig aktör i frågor gällande hållbarhet.
- Att stärka vårt hopp inför framtiden genom känslan att vi gör vad vi kan för att bidra till en hållbar värld.
- Att fördjupa den roll som Naturkyrkan i Kolmården kan ha för besökare såväl som för deltagare i olika verksamheter som inspirationsplats för hopp och handlingskraft.

Från dessa effektmål formulerades följande projektmål:

- Att ge förslag på organisering som möjliggör systematiskt och långsiktigt hållbarhetsarbete, kompetensutveckling, engagemang och samskapande
- Utforma former och rutiner för årlig hållbarhetsrapportering
- Utveckla ett digitalt inköpsstöd
- Utveckla pedagogiska verktyg och ytterligare befästa Naturkyrkans roll som hållbarhetsnav

och alla kan bidra på olika sätt. Som kyrka är det ett av våra uppdrag att synliggöra och förmedla hopp till människor. Det är av största vikt att vi som luthersk, evangelisk öppen folkkyrka finns med som en genomtänkt aktör i samhällets rörelse mot en hållbar framtid.

Som kyrka har vi en möjlighet att bidra med perspektivet andlig och existentiell hållbarhet, bland annat i form av visa på hoppet in i den klimatkris som ibland kan kännas hopplös. Begrepp som ”klimatångest” har sedan några år en given plats i vår gemensamma vokabulär. Kyrkan har alltid genom evangeliet varit bärare av det existentiella hoppet, det har gått som en röd tråd av handlingskraft genom årtusenden. Hopp och handlingskraft hänger ihop, det ena ger det andra. Genom att få tillgång till verktyg och kunskap som kan hjälpa oss att bli en del av lösningen i hållbarhetsutmaningarna, kan vi skapa både hopp och handlingskraft.

Indirekt påverkan

Vår verksamhet bygger i stor utsträckning på möten mellan människor. I dessa möten kan vi lämna avtryck, vi kan arbeta med så kallad indirekt påverkan. När vi visar att en omställning är möjlig och delar med oss av lösningar, kan dessa sprida sig från människa till människa. Det kan röra något så enkelt som att ha ekologisk ost på fikastunden men det kan också handla om den förflyttning vi behöver göra i synen på vår omvärld, på annat levande. En mindre antropocentrisk (människocentrerad) världsbild där allt levande har sina egna rättigheter, där vi ser på världen omkring oss med andra ögon, hjälper oss också se hur en annan världsordning är möjlig. När vi ser värdet i andra liv och lär känna dem, bryr vi oss också om deras framtid. En framtid som är så fast sammanlänkad med vår egen.

Det övergripande arbetet under 2025

Under 2025 blev hållbarhetsarbetet mer moget på flera plan. *Färdplan för klimatet* fick tydligare konturer och målområden där vi kunde bottsna och göra prioriteringar. Vi

har provtänkt och testat, samtalat och skapat kring det vi tänkt tillsammans, spanat och kartlagt för att kunna lägga grunden till denna första hållbarhetsrapport i pastoratet. Vi har också arbetat fram en testversion av vårt inköpsverktyg där det blev allt tydligare att dess viktigaste uppgift är att ge oss kunskap om vad vi köper in för livsmedel – både för en ökad kunskapsnivå, för att kunna följa upp riktlinjer samt för att kunna mäta vår utveckling. Riktlinjer som att välja fairtrade och ekologiskt blir bara ord och önskringar tills vi kan följa upp hur vi faktiskt handlar i praktiken.

Medarbetare och funktioner har tillkommit under 2025, både i samordningsgruppen och bland ambassadörerna.

Barnperspektivet

I Svenska kyrkan och i Norrköpings pastorat har barn och unga personer en särställning. Det märks genom att vi har en stor verksamhet särskilt riktad till dessa målgrupper, men också genom vårt arbete med barnkonsekvensanalyser i våra beslut.

Alla barn och unga är unika individer med olika behov och förutsättningar som vi behöver vara lyhörda inför, men det finns också faktorer som är gemensamma och förenar. Vår hållning är att de är viktiga och värdefulla människor som de är just nu, inte bara i egenskap av framtida vuxna. Det är grundläggande att de får möjlighet att delta i församlingens liv och verksamheter utifrån sina villkor, men också att de får möjlighet att bidra med sina perspektiv vid utvecklingsarbete.

Rapporten *Vår gemensamma framtid*, även kallad Brundtlandrapporten, gavs ut 1987 av *Världskommissionen för miljö och utveckling*. I den definieras hållbar utveckling som följer: *”En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov”*.

1989 antogs *Barnkonventionen* och 1 januari 2020 blev den svensk lag. Båda dessa dokument handlar

om att nuvarande generationer inte får kompromissa med kommande generationers möjligheter. Barnkonventionen är i många hänseenden ett hållbarhetsdokument. Den handlar om att säkra barns rätt till liv, utveckling och framtid. Kopplingen till *Agenda 2030* är tydlig: barn är både mottagare av hållbarhetsarbetet och aktörer i det.

Andlig och existentiell hållbarhet går att spåra i flera av Barnkonventionens artiklar. Barn har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Utbildning ska syfta till att utveckla barnets fulla potential, personlighet och talanger. Den ska också förbereda för ett ansvarsfullt liv i ett fritt samhälle med förståelse för andra kulturer och miljömedvetenhet. Vidare ska utbildning främja respekt för grundläggande mänskliga fri- och rättigheter. Är samhället i stort rustat att stötta barn i dessa frågor idag?

Barn idag bär en tung existentiell börda kring framtiden. Hur hanterar barnkonventionens artikel 24 om hälsa och sjukvård och artikel 17 som fastslår barns rätt till information, den psykiska dimensionen av klimatkrisen? Vem är jag? Vad är viktigt i mitt liv? Existentiell hållbarhet handlar också om att möta barn i dessa frågor. I det har vi som kyrka en viktig uppgift.

Barnkonventionen är lag i Sverige och barnperspektivet är centralt i Svenska kyrkans verksamhet. Den är också en central del i den läroplan som förskolan har att förhålla sig till. Barnperspektivet och existentiell hållbarhet går hand i hand. Intergenerationell rättvisa är central i klimatetiken och innebär att nuvarande generationer har en moralisk skyldighet att inte skada framtida generationers möjligheter till att leva ett bra liv. Lever vi upp till det idag? Vem skyddar barnens rättigheter? Hur kan vi formulera vår uppgift som kyrka i detta?

Ett tydligt praktiskt exempel på hur Norrköpings pastorat arbetar med dessa frågor är konfirmationsarbetet under devisen ”Du är viktig”. Vi har tagit fram en konfirmandhandlingsplan, ”Detta är konfirmation i Norrköping”, som ska vara vägledande för

våra beslut och vår planering av konfirmandarbetet. Viktiga delar är exempelvis att konfirmationen är till för konfirmanden, att vi vill bekräfta den unga människan som viktig och värdefull precis som hen är, i alla möten – digitala eller ansikte mot ansikte – och att konfirmanden ska få tillgång till bön. Just konfirmationsarbetet är exempel på ett sammanhang där vi redan påbörjat ett strategiskt och högst medvetet arbete kring andlig och existentiell hållbarhet.

En annan funktion riktad mot ungdomar där den existentiella aspekten blir praktik i vardagen är DC, vårt Diakonicentrum riktat till unga människor i behov av samtalsstöd. Här är en holistisk syn i fokus, där egenmakt och den unga människan som helhet är arbetsformen. Diakonicentrum är en gemensam pastoratsverksamhet som organisatoriskt ligger under Utvecklingsenheten.•

Agenda 2030

Agenda 2030 är en global plan som världens länder har kommit överens om för att göra världen bättre till år 2030.

Kort sagt handlar den om tre saker:

- Stoppa fattigdom
- Skydda planeten
- Skapa ett bra liv för alla

Den består av 17 mål (de kallas ofta de globala målen), till exempel:

- ingen hunger
- god hälsa
- bra utbildning
- rent vatten
- bekämpa klimatförändringar

Tanken är att alla – regeringar, företag, organisationer och privatpersoner – ska bidra på olika sätt.

De fyra hållbarhetsaspekterna i korthet

Bruntlandrapporten betonade att hållbar utveckling kräver att man väger samman miljömässiga, ekonomiska och sociala frågor i ett gemensamt perspektiv. Här etableras grunden till de tre aspekterna. Denna modell har sedan blivit standard och används globalt, t.ex. av FN och i Agenda 2030. Svenska kyrkan har lyft in det fjärde perspektivet, andlig och existentiell hållbarhet, som på många sätt omsluter alla de andra.

Andlig/existentiell hållbarhet

Svenska kyrkan lyfter det andliga och existentiella som en fjärde dimension av hållbar utveckling, jämfällt och odelbart med ekologisk, social och ekonomisk dimension. FN:s barnkonvention betonar barnets rätt till andlig utveckling och andlig välfärd. Världshälsoorganisationen (WHO) talar om hopp, harmoni, helhet, meningsfullhet, förundran, andlig kontakt, personlig tro och gemenskap som nödvändiga villkor för existentiell hälsa. För Svenska kyrkan är detta centrala värden.

Exempel:

- Själavård och samtal
- Satsningar på barn och ungas mående
- Interreligiöst arbete för förståelse
- Påverkansarbete för att lyfta vikten av den andliga dimensionen
- En förflyttning i med vilken blick vi ser på världen omkring oss

Social hållbarhet

Ett samhälle måste vara inkluderande, rättvist och tryggt för att vara hållbart.

Exempel:

- Tillgång till utbildning och vård
- Mänskliga rättigheter
- Jämställdhet och social trygghet

Ekologisk hållbarhet

Detta handlar om att bevara jordens ekosystem, skydda biologisk mångfald och minska utsläpp.

Exempel:

- Förnybar energi i stället för fossila bränslen
- Hållbart jordbruk och fiske
- Skyddade naturområden

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomin måste vara motståndskraftig och rättvis – inte bygga på överkonsumtion eller exploatering.

Exempel:

- Cirkulär ekonomi
- Etiska investeringar
- Långsiktig tillväxt utan att tära på naturkapitalet

Aspekt: Andlig och existentiell hållbarhet

I Svenska kyrkan i Norrköping sker möten med människor i många olika sammanhang, från gudstjänster, andakter och samtalsgrupper till öppna mötesplatser, diakonala verksamheter och kyrkogårdar. Dessa möten utgör grunden för den andliga och existentiella hållbarheten och ger utrymme för samtal om livsfrågor, sorg, hopp och framtidstro i olika skeden av livet.

I alla församlingar är andakter, gudstjänster, själavård och enskilda samtal en naturlig del av både vardagsverksamhet och särskilda sammanhang, exempelvis på äldreboenden eller i samband med kriser och samhällshändelser. Musik, konserter, retreatar och öppna kyrkor skapar låga trösklar för deltagande och bidrar till fördjupade relationer och gemenskap.

Arbetet med att medvetet förmedla kunskap och inspirera till omställning för en hållbar utveckling ser olika ut inom pastoratet. I vissa delar sker detta främst genom personligt engagemang hos medarbetare, undervisning och predikan, medan andra församlingar arbetar mer aktivt med andlig hållbarhet i mötet med barn, unga och unga vuxna. Samtal om hållbarhet blir också alltmer närvarande i arbetslagen. Ett mål för 2026 kan vara att konkretisera hur vi kan forma detta arbete mer medvetet och strategiskt.

Samarbeten med andra kyrkor, trosbaserade aktörer och interreligiösa sammanhang är en viktig del av arbetet och bidrar till att skapa förståelse och öppenhet mellan olika trosinriktningar.

Kyrkogårdsverksamheten och dess administration möter dagligen människor i livets mest sårbara situationer och utgör där en central och kontinuerlig kontaktyta där både omsorg, information och hållbarhetsfrågor, som biologisk mångfald, kan kommuniceras genom praktiskt arbete, skyltning och information i olika kanaler.

Tillsammans visar detta på en bred och mångfacetterad verksamhet där den andliga hållbarhetsaspekten tar form genom relationer, närvaro och återkommande möten mellan människor. Framåt kan den andliga aspekten utvecklas med en bredare syn på vad den innebär, då samtalet kring andlig och existentiell aspekt fördjupas.

Nyckeltal 2025
Antal gudstjänstbesök: 92 386
Antal döpta: 512
Antal konfirmander: 261
Antal vigslar: 174
Antal begravningar: 651

Du är viktig bara genom att vara du.

Prästen Putte Skärlund och församlingspedagog Malin Fackler Melander möter många barn och unga människor. I kyrkans verksamhet kan det gälla allt från utflykter och sångstuder, till socialt arbete och samtal av mer djupgående karaktär. Vi möter dessa två i ett samtal om den andliga aspekten och om att vara ung idag.

Vad tänker du på, när du tänker på hållbarhet?

– Jag tänker på en balans mellan att leva idag och vad vi lämnar efter oss till imorgon. Och att kunna leva tillsammans med natur och djur utan att förstöra de resurser vi har. Och då tänker jag på resurser som natur men också det sociala batteriet, ekonomi och allt sådant, inleder Malin

– Långsiktigt är ordet som kommer för mig. Ofta är vi så inne på saker på kort sikt och vad som ger oss bästa förutsättningar på kort sikt både som samhälle och våra politiker. Men hållbarhet handlar om de längre perspektiven. Ibland måste jag kanske göra uppoffringar idag för att ge mig själv, andra, naturen, bättre förutsättningar på lång sikt. Hållbart är det som håller över tid, säger Putte

Hur tror ni att ungdomar idag förhåller sig till hållbarhet?

Malin börjar, – Jag tror det kan vara väldigt olika hur man reagerar och agerar i det. De växer upp i en tid där klimatfrågan är väldigt påtaglig och den psykiska ohälsan är utbredd. En del känner säkert att de får kraft av det och vill göra någonting medan många stänger av för man orkar liksom inte. Klimatångest lan göra att man inte orkar.

– Ja, och det är väl det farligaste egentligen? När man inte orkar längre. Sätter upp ett försvar så det inte berör mig. Det kanske är det viktigaste vi har att göra, att återskapa relationen. Om jag inte känner en relation till skapelsen eller naturen – hur ska jag då orka, fortsätter Putte.

Ser ni något uttryck för det här hos konfirmanderna som ni möter?

– Jag tycker de har många kloka tankar. När vi var på läger med en av Backpackergrupperna så gjorde vi en hållbarhetsövning som byggs kring en gruva. Hur ska man flytta resurser så att det blir bäst för gruvan, de som äger gruvan, för lokalbefolkningen, de anställda och så vidare. Vad är hållbart ur alla aspekterna? Då har ungdomarna väldigt många kloka tankar. Men det är inte lätt heller som ungdom – även om jag har en massa kloka tankar, var ska jag göra av dem? Hur kan jag påverka i min vardag? Kan jag göra något? Så det känns som man vill hitta bra sammanhang för dem där de kan få utlopp för kloka tankar och ibland få vara med och aktivt göra något större, berättar Putte.

Skulle vi behöva ge dem en röst i större utsträckning?

– Ja, det tror jag, säger Malin utan att tveka. Och skapa sammanhang där man kan mötas och prata om sådana frågor. Även för att kunna

sätta ord på sin egen tanke och hitta sin egen röst.

I konfirmandarbetet arbetar vi under devisen ”Du är viktig”. Vad innebär det?

– Det finns många bottnar i det. Dels att man är viktig för sin egen skull men också att du är viktig för du har en plats och ett uppdrag i världen att stå upp för dig själv och för andra, som djur och natur. Varenda konfirmand är viktig och ska få ta sin plats och göra sin röst hörd, säger Putte – Och i det att det inte handlar om prestation, du behöver inte prestera. Du är viktig bara genom att vara du. Så det är en balansgång hela tiden mellan att känna kraften att kunna ta sin plats, men du behöver inte göra det för att ha ett värde och vara viktig, fortsätter Malin

Hur tänker ni att det här relaterar till andlig och existentiell hållbarhet?

– Allt hänger väl ihop, men jag tänker särskilt på detta att få känna att man är en del av någonting större. Under konfirmationstiden ska man verkligen få känna att man är viktig och det finns en plats i allt som är din. Vi kanske också kan hjälpa ungdomar att känna förundran och få uppleva den här känslan av inte bara en relation med naturen utan att man verkligen är en del av den, den är en del av mig och känna förundran över det. Hur är jag i det som är större och var hittar jag Gud i det? Det är många som lättare hittar Gud i naturen än i kyrkobyggnaden, konstaterar Putte.

Hur närmar ni er livsfrågor som att vi alla ska sörja någon och att vi alla ska dö, sådant som många är rädda för?

– Det handlar om att prata om det. Så man känner att man inte är själv i det, säger Malin.

Skanna QR-koden för att läsa intervjun i sin helhet ➡

Hållbarhetsarbete i praktiken

Aspekt: *Social hållbarhet*

Den sociala hållbarheten i Svenska kyrkan i Norrköping tar form genom ett brett och nära arbete med människor i olika livssituationer. I församlingarna möts barn, unga, vuxna och äldre i vardagliga sammanhang där gemenskap, stöd och delaktighet står i centrum. Diakonalt arbete, öppna mötesplatser och samverkan med andra aktörer är centrala verktyg för att möta människors utsatthet, motverka ensamhet och stärka lokalsamhället. I hela pastoratet bedrivs också ett aktivt och levande arbete kring Act Svenska kyrkan, vars inriktning för social rättvisa och jämlikhet i världen är stark.

I flera delar av pastoratet finns ett tydligt fokus på ekonomisk utsatthet och grundläggande behov, där stöd i form av mat, samtal och vägledning erbjuds. Sociala mötesplatser som soppluncher, caféer, musikverksamhet och öppna aktiviteter bidrar till gemenskap, särskilt för äldre och personer som riskerar isolering. Arbetet integrerar också ett hållbarhetsperspektiv genom att minska matsvinn, ta tillvara resurser och samarbeta med lokala aktörer.

Samarbeten med kommunala verksamheter, skolor, civilsamhällesorganisationer, bostadsbolag och ideella krafter är en bärande del av den sociala hållbarheten. Genom gemensamma initiativ skapas trygga mötesplatser, lågtröskelverksamheter och riktade insatser i områden där behoven är stora. Även kyrkogårdsverksamheten bidrar genom möten i livets övergång och genom utveckling av nya arbetssätt, såsom grön diakoni, där sociala och ekologiska perspektiv förenas. Här sker också dagliga möten med människor i samband med begravning, gravsättning och verksamheten ute på kyrkogårdarna.

Naturkyrkoenheten har särskilda insatser i skärningspunkten mellan ekologisk, social och existentiell aspekt genom samarbeten med Kolmårdens djurpark i Naturkyrkan i Kolmården, barnverksamheten ”En värld full av liv” och konfirmandgruppen Wild & holy. Naturkyrkoenheten arbetar med utveckling av Grön diakoni och samarbetet med kyrkogårdsförvaltningen som nämns ovan.

Exempel på samarbeten som finns i alla församlingar är: skolor, fritidsgårdar, familjecentraler, bvc, äldreboenden, olika ekumeniska sammanhang, bibliotek, Vuxenskolan, Sensus, Norrköpings kommun samt andra civilsamhällesorganisationer och föreningar. Nedan följer sådant som man särskiljer sig genom.

Borgs församling

Några av Borgs församlings samarbeten inom social hållbarhet är Kyrka–idrott (ett samarbete med de så kallade Elitklubbarna i Norrköping, såsom Dolphins och IFK Norrköping), Kunskapens hus i Klockartorpet och Samverkansrådet i Skärblacka.

Kolmårdens församling

Några av Kolmårdens församlings inom social hållbarhet är Hela människan, Hyresbostäder i Ättetorp, Lions i Åby och Byarådet i Kvarsebo.

S:t Johannes församling

Några av S:t Johannes församlings samarbeten inom social hållbarhet är Community Corner i Navestad, Portalen i Hageby och sommarverksamheten ”Torsdagskul” tillsammans med bibliotek och socialtjänstens uppsökande team.

S:t Olofs församling

Några av S:t Olofs församlings samarbeten inom social hållbarhet är med Mångfladens hus i Marielund, Räddningstjänsten, Linköpings universitet och häktet.

Kyrkogårdsförvaltningen

Några av kyrkogårdsförvaltningens samarbeten inom social hållbarhet är Himmelstadlundsgymnasiet, Naturkyrkoenheten för Grön diakoni och Kolmårdens församling för att bemöta människor i sorg.

Hållbarhet genom och över tid

En verksamhet inom Svenska kyrkan i Norrköping som arbetar väldigt nära den ekologiska aspekten är kyrkogårdsförvaltningen. De delar också närheten till den sociala och andliga aspekten, i arbetet med livets slut och döden. Vi möter Carolina Tilljander, Krematorieföreståndare, och Jonathan Nyling, planeringssekreterare på kyrkogårdsförvaltningen.

Vad tänker du på Jonathan, när jag säger ordet hållbarhet?

– Jag tänkte på tid. Vi vet att något är hållbart när det fungerar över tid.

Och du då Carolina?

– Jag tänkte nog också tid. Hållbarhet ska vara för lång tid och funktionellt, oavsett vad det är det gäller.

Jonathan fyller i,
– Ja, men precis och det är allt ifrån en penna, ska den funka en gång eller ska den funka i 20 gånger eller 100 gånger? Det är så med allting ska man ska göra. Vi kan skicka alla våra sopor på brännbart och det kan fungera nu men hur blir det om 100 år? Det har helt att göra med vilket tidsperspektiv man har.

Hur ser ni att de olika hållbarhetsaspekterna påverkas i er verksamhet?

– Det ekologiska är ju en självklar del eftersom vi jobbar med naturen. Vi jobbar med grönytor, hur kan vi göra det på ett hållbart sätt. Men sen finns det en social

arbetsgivaraspekt också. Det ska fungera att jobba här och få livet att gå ihop, men även det fysiska arbetet ska vara hållbart över tid. Ekonomin är verkligen också relevant när vi jobbar med skattepengar. De ska läggas på rätt saker. Så då tänker jag ekonomi och utifrån det konsumtion och då hänger det också ihop med det ekologiska. Sedan tycker jag att vi också berört den andliga aspekten i samma anda som när vi har pratat om mörtarna (*redaktionens anmärkning: referens från podden Av jord kommen, första avsnittet*), att man ändrar sin syn på annat levande omkring oss. Vi kan skapa den förflyttningen genom att jobba med biologiska mångfalden. Det är existentiellt att få möta naturen, att se en växt eller en insekt, skapa en relation och känna att den också måste få finnas här, konstaterar Jonathan.

Och vad känner du, Carolina?

– Jag sitter mest för fascinerad över det ni gör för den biologiska mångfalden. Det påverkar våra besökare. Det är en tung verksamhet rent ekologiskt som vi drifrar. Och det är dels för det självklara, alltså utsläppen. Även om vi har rökgasrening så är det ju ett utsläpp. Det är en stor energiåtgång. Det är transporter av bränsletankar och transporter av urnor och kistor. Men med alla våra besökare och alla som påverkas av det vi gör, så skulle vi säga att vår verksamhet är hållbar i den aspekten att vi har en fungerande organisation och att vi har ett... ja, men ett rimligt sätt att hantera våra avlidna och ett värdigt sätt som vi hanterar

dem på. Jag ser att fortsätter vi på det här sättet så kommer vi kunna göra det i många år framöver rent organisatoriskt. Sedan kan tekniken bytas ut och så, men det är en annan sak. Arbetsmiljömässigt så har vi verkligen strävat efter att det ska vara en hållbar miljö. Vi har varit med om en arbetsmiljö som inte var hållbar. Men då visste vi att det var tidsbegränsat. Åter igen är tid en viktig aspekt. Det är en balans både mellan den fysiska arbetsmiljön och hårdvaran vi arbetar i och med, men även hur vi arbetar i gruppen och hur vi är mot varandra. Ur en ekonomisk aspekt så gör av med det bränsle vi gör och den kostar vad den kostar. Men jag ser att resursmässigt så siktar vi hela tiden på att vi ska sänka den ekonomiska påverkan. Men ibland kan man liksom inte göra mer än än så, förklarar Carolina.

Kan vi därifrån gå vidare till vad som är den största miljö- och klimatbelastningen i de respektive verksamheterna?

– Alltså, det är ju förbrukningen av bränsle, transport av bränsle, elen och energin som går för att driva allting. Det skulle jag säga är den största påverkan, säger Carolina.

Och det är just kremationerna som kräver väldigt mycket energi?

– Ja, kremationer och kylrum. Jonathan tar vid,
– Vi har ju också såklart en viss bränsle- och energiåtgång. Men både på kyrkogårdarna och krematoriet har vi ändrat på vad vi använder för bränsle. Men skulle vi inte använda el eller HVO, ja, då går vi runt med skottkärra och klipper för hand. Jag har också tittat på statistiken. Konsumtion är en stor del av vår belastning.

Skanna QR-koden för att läsa intervjun i sin helhet ➡

Nyckeltal 2025

Antal besök i öppen gemenskapsverksamhet: 64 383
Antal hushåll som har fått ekonomiskt stöd: 1679

Hållbarhetsarbete i praktiken

Energibesparing i praktiken

När vi pratar om hållbarhet hamnar fokus ofta på miljö och klimatsmarta lösningar. Men hållbarhet handlar minst lika mycket om hur vi människor beter oss och hur vi använder de resurser vi redan har. Inom fastighetsförvaltning blir detta särskilt tydligt. Vi träffar Oscar Ek, fastighetschef.

Vad tänker du kring begreppet hållbarhet?
– Jag tror att många lägger in miljö i begreppet, som miljöanpassat och miljövänligt. Jag tänker också mycket på beteende och har alltid gjort det, kanske kopplat till mitt jobb inom fastighetssektorn. Där påverkas energianvändning av hur vi använder energi, hur vi nyttjar lokaler, hur vi ser på en droppande kran. Ser jag att det ryker eller ångar om ett tak i kylan tänker jag genast –”Kan vi använda den här informationen till något?”. Att tänka orsak och verkan samt hur vi nyttjar våra resurser.

Hur ser du att din roll kan bidra till hållbarhetsarbetet i pastoratet?
– I min roll försöker jag hålla ihop vår energianvändning. Vi har som en liten energiavdelning med energiingenjör, drifttekniker och mig själv där vi tillsammans försöker hitta åtgärder för att minska energianvändningen. Det kan vi göra dels genom tekniska installationer som att byta ut ventilations- eller värmesystem eller att ha dialog om hur vi använder energi, lokaler och ytor.

Mäter och utvärderar vi vår energianvändning idag och hur gör vi i så fall det?
– Dels så har vi täta avstämningar med Vattenfall som vi köper el av. Sedan så har vi system där vi mäter all energianvändning utifrån till exempel temperatur i kyrkorna, på varmvatten och tilluft. Där kan vi följa allt i realtid och se hur det påverkas när temperaturen går upp eller ner och så vidare. Utifrån det kan vi diskutera om det är rimliga värden och se kostnadsförändring beroende på till exempel om en

lokal värms upp till 18 eller 22 grader. En diskussion kan också vara vad som är acceptabelt för en besökare. Förväntningar kontra påverkan på miljön.

Tror du en medarbetare generellt vet vad skillnaden i uppvärmning för 18 till 21 grader kostar?
– Nej, det tror jag inte. Det är ganska svårt att veta också för det beror på vad det är för kyrka också. En utmaning med kyrkor är att det är väldigt högt i tak. I den bästa av världar skulle vi vilja ha fläktar i taket som trycker ner varmluften igen. Men det skulle nog vara bra att ta fram en generell siffra för en genomsnittskyrka. Om man tittar på de stora, klassiska, kulturminnesskyddade kyrkorna skulle det vara intressant med lite riktvärden för att få en aha-upplevelse.

Var finns vår största energibesparingspotential i fastigheterna, kanske på kort och lång sikt?
– Långsiktigt kommer vi spara energi och pengar på att byta ut de tekniska installationerna som

vi inte har satsat så hårt på genom åren. Vi har jobbat mycket med våra yttre skal som tak och fasad så att kyrkan ser bra ut. Framöver kommer vi behöva jobba med ventilations- och värmesystem. På kort sikt kan man göra mycket med beteendeförändringar. Sådant som att värma upp färre kyrkor när det är väldigt kallt ute, göra flera på varandra följande bokningar samma dag i en kyrka och liknande insatser.

Jag tänker att det är utmanande att arbeta med ventilationssystem och liknande i gamla kyrkor?
– Ja, det är det. Men vi har personal internt som är duktiga på detta och vi arbetar med företag med specialistkompetens. Det handlar om en dialog hur vi kan göra. Alla kyrkor har inte riktiga ventilationssystem heller, det ser lite olika ut. I Vånga där vi byggde in församlingshemmet i kyrkan har vi en helt annan typ av ventilation till exempel. Kyrkor är komplexa miljöer. Ta en kyrka som stått i tusen år, då är vi en ganska liten prick i kyrkans tidslinje, där vi har börjat trycka in ventilation, värme och el till exempel. Det är fascinerande hur man förr murade in ventilationskanaler i sten i kyrkorna och fick det att fungera.

Har du lärt dig något om gamla metoder av att arbeta med kyrkor?
– Ja, att det inte behöver vara så komplicerat! Idag så blir allt så komplicerat och väldigt noga uträknat och allt ska kunna styras och mätas. Då gjorde man det bara rätt från början – man byggde kyrkan, murade sina ventilationskanaler och så funkade det bara. Det funkar så länge man inte värmer

Skanna QR-koden för att läsa intervjun i sin helhet ➡

Aspekt: Ekologisk hållbarhet

Det ekologiska hållbarhetsarbetet i Svenska kyrkan i Norrköping tar form genom både strukturella åtgärder och vardagsnära val i den löpande verksamheten. Arbetet omfattar allt från energi och transporter till inköp, resursanvändning och hantering av material, livsmedel och kemikalier. I flera församlingar är hållbarhet en återkommande del av samtalen i arbetslagen och finns med som en del av planering och beslutsfattande.

Insatserna rör bland annat övergång till el- och hybridfordon, installation av solcellspaneler, ökad källsortering samt medvetna val av belysning och förbrukningsmaterial. Inom flera verksamheter finns en uttalad vilja kring att minska plastanvändning, matsvinn och onödiga transporter, samtidigt som ekologiska, närodlade och fairtrade-märkta produkter gärna prioriteras. Här upplevs ofta en svårighet i avvägningen mellan ekologisk och ekonomisk aspekt varför tydligare riktlinjer efterfrågas. I barn- och ungdomsverksamheter används mer hållbara val också pedagogiskt för att förmedla hållbarhetsengagemang till nästa generation.

Kyrkogårdsverksamhetens ekologiska arbete har ett särskilt fokus på biologisk mångfald, utfasningen av fossilsfria drivmedel och långsiktigt hållbara lösningar för mark, växtlighet och material. Samtidigt pågår utveckling av riktlinjer och rutiner för att ytterligare stärka styrning och samordning inom områden som inköp/konsumtion, kemikalieanvändning och naturvård. Sammantaget visar arbetet på en växande medvetenhet där både små vardagliga justeringar och större strukturella förändringar bidrar till att minska verksamhetens ekologiska avtryck.

Fastighetsförvaltningen har genomfört ett arbete med att installera solceller på de församlingshem och lokaler där det passar, man hjälper till med utfasning av fossildrivna fordon och byte till LED-belysning i samarbete med församlingarnas vaktmästare. Under 2025 har ett fördjupat samarbete med vaktmästarna påbörjats, både för att lära av varandra och kunskapsutveckling i form av föreläsningar med mer. Man köper in Miljömärkt el av leverantören Vattenfall och arbetar strategiskt med energieffektivisering i alla byggnader i pastoratet.

Ett område per församling, där man sticker ut:
Borgs församling
Hållbarhet är en stående punkt på dagordningen vid APT

Kolmårdens församling
Ny inköpsriktlinje framtagen under 2025

S:t Johannes församling
Ny rutin för inköp av livsmedel för att minska transporter

S:t Olofs församling
Tillgång till cyklar för medarbetare som alternativ till bil

Kyrkogårdsverksamheten
Framtagande av nya arbetssätt för skapande och bevarande av biologisk mångfald, Framtagande av en Trädplan kopplat till klimatförändringar och hållbara riktlinjer för inköp av maskiner och material.

Nyckeltal 2025
Total mängd köpt energi 2025 (kWh): El bra miljöval 2218874 Fjärrvärme: 2445514
Tot: 4 664 388 kWh

Totala utsläpp av CO2e från köpt energi 2025
Totala utsläpp el: 3,6 ton CO2e Totala utsläpp fjärrvärme: 135,2 ton CO2e
Mängd egenproducerad förnybar energi (kWh) (inkl. andelar i vindkooperativ och liknande): 322364 kWh

Hållbarhetsarbete i praktiken

Aspekt: *Ekonomisk hållbarhet*

Den ekonomiska hållbarheten i Svenska kyrkan i Norrköping tar i församlingar och enheter vardaglig form genom beslut kring inköp, upphandlingar och resursanvändning. Arbetet präglas av en medvetenhet om att ekonomiska val ofta också är etiska och hållbarhetsmässiga ställningstaganden, där balans måste skapas mellan kostnad, kvalitet och långsiktigt ansvar.

Ibland sker inköp inom ramen för pastoratets och Svenska kyrkans nationella upphandlingar och ramavtal, vilket bidrar till samordning, transparens och kostnadskontroll. Samtidigt varierar förutsättningarna mellan församlingar när det gäller mandat att påverka leverantörsled och kravställning. Där det finns utrymme görs aktiva val för att prioritera hållbara alternativ, även när dessa innebär ökade kostnader. Fler riktlinjer efterfrågas, både för att lättare kunna göra inköpsval men också för att lättare kunna rättfärdiga avvägningar mellan till exempel ekologisk och ekonomisk aspekt inför andra medarbetare, anställda som ideella.

Ekonomiska avvägningar synliggörs i församling särskilt vid inköp av livsmedel, förbrukningsmaterial och produkter för barn- och ungdomsverksamhet, där det finns en önskan om att ta hänsyn till såväl produktionsvillkor som miljöpåverkan. Inom kyrkogårdsverksamheten sker inköp med fokus på långsiktighet, kvalitet och ekologiska värden, exempelvis genom val av växtmaterial, maskiner och entreprenörer. Sammantaget visar arbetet på en strävan att använda ekonomiska resurser ansvarsfullt och medvetet, i linje med kyrkans värderingar och hållbarhetsmål.

Det finns en hög medvetenhet hos pastoratets ledning kring ansvaret att bedriva en verksamhet som har en hållbar ekonomi över tid, vilket också underlättas och professionaliseras av organisationens utformning med en gemensam ekonomiavdelning.

Svenska kyrkan i Norrköping följer etiska riktlinjer för investeringar genom Finanspolicyn som är tagen 2023.

En röst om ekonomisk hållbarhet

Ekonomiska beslut som exempel budgeten bör fokusera på att skapa långsiktig hållbarhet. Detta kan vara hur vi förvaltar våra kyrkor och andra byggnader när det gäller underhåll och investeringar. Vi behöver tänka långsiktigt/hållbart i varje beslut vi tar för att vara sparsamma med våra resurser.

Vissa av våra kyrkor har funnits i 1000 år och ska stå minst lika många år till.

Åsa af Ekenstam, ekonomichef

Ambassadören är gruppens rötter – om inköp och hållbarhetstankar

Vi möter Sigrid Wessén och Emma Bruno, församlingsherde respektive pedagog och hållbarhetsambassadör i Kolmårdens församling i ett samtal om inköp och konsumtion.

Vad tänker du på när du hör ordet hållbarhet?

– Spontant tänker jag på klimatet, som att källsortera, välja bort onödiga plaster, tänka på vad man köper hem för mat och så, börjar Emma.

– Mitt perspektiv har nog förflyttats lite bara under senaste månaden, till att mer handla om liv i balans. Jag tänker att hållbarhet gällande klimatet och vår relation till skapelsen också handlar om att hjälpa människor i en allmän vilsenhet. Vi söker nu ganska desperat efter en mening. Vi behöver hitta en hållbar livshållning för då tror jag mycket skulle falla på plats. Vi behöver hantera sjukdomen och inte bara behandla symptomen. Men det är väldigt skönt att källsortera för att dämpa sin ångest... Man hamnar lätt i det praktiska, för att det är det som går att göra någonting åt, konstaterar Sigrid.

– En känsla av kontroll, funderar Emma.

– Ja, vad skönt det är med lite kontroll, håller Sigrid med och skrattar.

Varför är det så lätt att attraheras av populism i stället för fakta?

– Det är bekvämt och skönt när någon säger ”nej, det är inte så farligt”, säger Sigrid.

– Ja, så är det. Och det många pratar om är att vi har svårt att se de långsamma hoten. Om det inte händer i min närhet idag, så kan det inte vara så farligt. Jag brukar tänka på när pandemin slog till så var världen väldigt snabb på att ställa om, för att det var ett så tydligt hot. Klimatet är ett lika stort hot, men det är lättare att kamouflera det i andra ord, fortsätter Emma.

Ja, och man hjälpte varandra med lite hälsosam skam, ler Sigrid stilla. Och det var så tydligt ”håll två meters avstånd”.

Du är hållbarhetsambassadör i pastoratet Emma, vad innebär det?

– Ja, det undrar jag ibland också, säger Emma med ett skratt. Jag tänker att i pastoratet i stort så tar man saker och ting på allvar genom att ha ett strategiskt hållbarhetsarbete och forma tankar och arbetsätt kring det, inom alla de fyra hållbarhetsaspekterna. För att det ska rota sig i enheter, församling och i våra församlingsmedlemmar så behöver det också rota sig i våra arbetslag. Det behöver rinna igenom hela rastret. Då är det bra att ha några från enheter och församlingar som både kan ha tentaklerna ute i arbetslagen och i församlingslivet men också kan komma med input om vad som händer och kunna visa att bekymmer som finns går att lyfta i hållbarhetsgruppen. Vi blir en länk från pastoratsnivå till församlingsmedlem. Där har vi en roll. Ibland kan jag fråga

mig om jag tar det på tillräckligt stort allvar eller om jag borde läsa på mer, så utvecklingspotential finns alltid. Men framför allt tänker jag att vi binder samman församlingsliv med ledningsliv.

I Kolmården så jobbar ni så en tid tillbaka ganska strategiskt med hållbarhetsarbete inom inköp. Hur kom den tanken upp?

– Det var när vi började med ambassadörer och vi började titta på själva livsmedelshanteringen allmänt. Vi kände att det var ohållbart. Det var mycket som slängdes, det var många kvitton, det påverkade arbetstid och arbetsmiljö för det var mycket praktiskt att lösa kring ekonomi. Det fanns också en känsla hos personalen att man tar det billigaste för man vill inte slösa med medlemmarnas pengar och det perspektivet fick bli det viktigaste. Det är inget dåligt egentligen, för man hade ändå ett perspektiv som man höll sig till. Men vi ville ta ett helhetsgrepp kring livsmedel, och effekten av det blev hållbar på flera sätt. Åter igen, tydliga regler är skönt, så vi satte upp några sådana och började vänja oss vid det som en start. Lägg till det lite rutiner, hur vi använder livsmedel, att de ska ta slut, att man inte har massa ostskankar som ligger och blir gamla, förklarar Sigrid.

Ni har en inköpsgrupp också, vilka funktioner ingår i den gruppen?

– Det är våra två hållbarhetsambassadörer och våra inköpsansvariga, en i varje enhet, så Emma sitter på två stolar för hon är både och. Och så jag, så vi är fem. Vi pratar lite om hur det går, vad som känns svårt, hur vi kan förtydliga och förändra rutiner för att göra det enkelt för medarbetarna. Nu fokuserar vi

Skanna QR-koden för att läsa intervjun i sin helhet →

Hållbarhetsarbete i praktiken

Ibland kan det vara svårt att föreställa sig en värld där allt inte är som det är just nu. Hur kan vår framtid se ut om vi når hållbarhet och cirkularitet? Hur ser din dag ut då? Hur bor vi, hur arbetar vi och hur ser våra sociala sammanhang ut? Hur ser naturen omkring oss ut?

I Bibeln så finns faktiskt sådana visioner, om hur allt kan vara på ett annat sätt. En bättre värld är möjlig. En av dessa är Jesaja 11, 6–9 och orden lyder såhär:

*Då skall vargen bo med lammet,
pantern ligga vid killings sida.
Kalv och lejon går i bet
och en liten pojke vallar dem.
Kon och björnen betar tillsammans,
deras ungar ligger sida vid sida.
Lejonet äter hö som oxen.
Spädbarnet leker vid ormens håla,
ett barn sticker handen i kobrans bo.
Ingenstans på mitt heliga berg
skall ske något ont eller vrångt,
ty kunskap om Herren skall uppfylla landet,
liksom havet är fyllt av vatten.*

Kontakt och redaktion

Samordningsgruppen Hållbarhet i samarbete
med pastoratets hållbarhetsambassadörer

Redaktörer:

Sofia Sörner Zaremba, samordnare hållbarhet: sofia.sorner@svenskakyrkan.se
Malin Singelsö, kommunikatör: malin.singelso@svenskakyrkan.se